

Projekt pro dopravní výchovu dětí

„Kluci, holky, pozor! Červená!“

Obsah

ÚVOD	3
1 CHARAKTERISTIKA PROJEKTU.....	4
1.1 Místo realizace	4
1.2 Způsob realizace.....	4
1.3 Časový rozsah.....	5
1.4 Cílová skupina.....	5
2 PROJEKT V KONTEXTU RVP PV	6
2.1 Klíčové kompetence	6
2.2 Dílčí vzdělávací cíle RVP PV ve shodě s cíli BESIP	8
2.3 Očekávané výstupy.....	9
2.4 Rizika projektu	9
3 VLASTNÍ VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	10
3.1.1 Dopravní výchova v prostředí MŠ.....	10
3.1.2 Dopravní výchova na dopravním hřišti MŠ	13
3.1.3 Dopravní výchova v okolí MŠ	14
4 SPOLUPRÁCE	16
5 ZDROJE PRO ČERPÁNÍ INFORMACÍ A NÁPADŮ	17
ZÁVĚR.....	18

Seznam použité literatury

Seznam příloh

Přílohy

ÚVOD

Projekt s názvem „**Kluci, holky, pozor! Červená!**“, bude realizován v zázemí Mateřské školy 28. října 55, Příbram. Záměrem tohoto projektu je zábavnou formou naučit děti orientovat se a pohybovat se v běžných situacích, které se týkají dopravy. Nenásilnou formou chceme vést děti k bezpečnému chování na ulici. Děti se naučí prakticky jednat v různých dopravních situacích tak, aby postupně zvládly svoje chování a určitá pravidla, která jsou důležitá.

Cílem tohoto projektu je osvojování si pravidel, která jsou důležitá pro bezpečný pohyb a orientaci dětí v dopravním prostředí. V neposlední řadě má tento projekt také přispět k minimalizaci a snížení dopravních nehod, jejichž účastníky se stávají děti, a to především díky neznalosti potřebných pravidel.

K realizaci projektu budou využity nejen vnitřní prostory, ale také prostorná zahrada mateřské školy, na které je vybudováno dopravní hřiště sloužící právě pro nácvik reálných situací.

Do projektu je zapojena také Policie ČR, Městská policie Příbram a další složky záchranného systému. Po domluvě mohou být do projektu zapojeny i další školky z Příbrami.

1 CHARAKTERISTIKA PROJEKTU

1.1 Místo realizace

- Mateřská škola 28. října 55, Příbram (třídy MŠ, tělocvična)
- dopravní hřiště na školní zahradě Mateřské školy 28. října 55, Příbram
- okolí mateřské školy a město Příbram

Mateřská škola 28. října 55, Příbram je trojtřídní mateřská škola rodinného typu, která se nachází nedaleko od náměstí 17. listopadu a patří k nejstarším mateřským školám. Provoz v ní byl slavnostně zahájen 31. 8. 1958.

Budova mateřské školy leží nedaleko hlavní komunikace, ale je obklopena zahradou, která nám zajišťuje soukromí a zastínění. Dopravní obslužnost je dobrá, neboť v blízkosti jsou autobusové zastávky. Na dosah máme také sportovní areál, využíváme také například areál Nového rybníka nebo lesopark u Litavky.

Na zahradě školy jsme vybudovali dopravní hřiště a zaměřujeme se na znalosti a dovednosti v dopravní výchově za součinnosti složek IZS Příbram.

1.2 Způsob realizace

Projekt s názvem „**Kluci, holky, pozor! Červená!**“, bude realizován v zázemí MŠ 28. října. Jednotlivé aktivity jako pohybové hry, komunitní kruh, různé pracovní činnosti v podobě pracovních listů, omalovánek či výtvarných prací, probíhají především ve vnitřních prostorách MŠ (třída, tělocvična). Využito bude také dopravní hřiště, které je vybudováno právě pro účely spojené s výukou dopravní výchovy. Do projektu je zapojena nejen kmenová školka, ale po domluvě jsou do něj zapojeny i jiné školky z Příbrami.

1.3 Časový rozsah

Časový rozsah projektu je předběžně stanoven na 1 týden + případné přednášky a projektové dny v průběhu celého roku.

1.4 Cílová skupina

Cílovou skupinou jsou děti z:

- Mateřské školy 28. října 55, Příbram
- okolních mateřských škol, které mají zájem o využití dopravního hřiště

2 PROJEKT V KONTEXTU RVP PV

2.1 Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- dítě soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si různých souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- dítě uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích, ale také v dalším učení
- dítě má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který ho obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v prostředí, ve kterém žije
- dítě klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

Kompetence k řešení problémů

- dítě si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí
- dítě řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- dítě chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- dítě se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Kompetence komunikativní

- dítě ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dítě komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- dítě průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dítě dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

Kompetence sociální a personální

- dítě si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dítě se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje
- dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- dítě se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně

Kompetence činnostní a občanské

- dítě odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- dítě se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně (RVP PV)

2.2 Dílčí vzdělávací cíle RVP PV ve shodě s cíli BESIP

Modrý kamínek – Dítě a jeho tělo

- osvojení si poznatků důležitých k podpoře zdraví a bezpečí
- upevňování návyků – bezpečný pohyb ve třídě, na procházce, atd.

Žlutý kamínek – Dítě a jeho psychika

- osvojení si poznatků o významu znakových systémů
- rozlišování barev, které jsou důležité pro provoz v dopravě

Červený kamínek – Dítě a ten druhý

- seznámení s pravidly chování v dopravě (ve vztahu k sobě i k ostatním)
- bezpečné chování v silničním provozu
- správné vyhodnocování situace – hry na dopravu, reálné situace v rámci vycházek po okolí (přechod pro chodce...)

Bílý kamínek – Dítě a společnost

- rozvoj schopností žít ve společenství ostatních lidí – utvářet návyky do budoucna (získání návyků k pravidlům v dopravním provozu)

Zelený kamínek – Dítě a svět

- seznamování s místem, kde dítě žije
- rozvoj poznatků o prostředí a okolí školy a svého bydliště (bezpečný pohyb – školka, hřiště, obchod...) (Přikrylová, 2005)

2.3 Očekávané výstupy

Realizací projektu očekáváme tyto výstupy:

- zvládat základní pohybové dovednosti a orientaci v prostoru, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb a přizpůsobit jej podle pokynu
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- pojmenovat to, čím je dítě obklopeno
- umět popsat situaci
- rozlišovat určité symboly (dopravní značky, označení nebezpečí)
- udržet pozornost
- postupovat podle pokynů
- chápat prostorové pojmy např. vpravo, vlevo...
- dodržovat stanovená pravidla (MŠ, doma, na veřejnosti, v dopravě...)
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí (RVP PV)

2.4 Rizika projektu

- přetěžování dětí (velké množství informací a aktivit v jeden den) nebo naopak nedostatek informací
- nedostatečně připravené prostředí pro realizaci činností spojených s dopravní výchovou
- nedostatek pohybu mimo areál MŠ – absence reálných situací v dopravě
- nezájem dětí (RVP PV)

3 VLASTNÍ VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

Týdenní projekt s názvem „**Kluci, holky, pozor! Červená!**“ je zpracován především jako pomůcka pro učitelky MŠ. Tento projekt má zábavnou formou naučit děti orientovat a pohybovat se v běžných situacích, které se týkají dopravy.

Jednotlivé aktivity jako pohybové hry, komunitní kruh, různé pracovní činnosti v podobě pracovních listů, omalovánek či výtvarných prací, probíhají ve třídě, tělocvičně, na zahradě MŠ, ale také v jejím okolí.

3.1.1 Dopravní výchova v prostředí MŠ

Diskuze k tématu

- v rámci ranního kruhu vedeme s dětmi rozhovor na téma týkající se dopravy, dopravních situací, se kterými se mohou děti potkat
- sdělujeme dětem nové informace
- necháváme dětem možnost, aby se k situaci vyjádřily, řekly, co k tématu ví a případně je opravit
- zaměřit se na konkrétní situace, rozebrat možné nebezpečí

Cviky a pohybové hry motivované dopravní výchovou

Při těchto činnostech se děti přímo dostávají do děje. Mají možnost vyzkoušet si určitou roli a upevnit si tak získané informace. Zároveň je třeba, aby se dítě správně orientovalo v prostoru (vpravo, vlevo, nahoře, dole,...) a docházelo k dostatečnému procvičování hrubé motoriky. Ve třídě tedy můžeme použít různé hry jako honičky, tanec, hry obsahující dopravní prostředky, hry obsahující barvy a jiné.

- „Na barevná auta“ – na koberec rozmístíme 4 barevné kostky (garáže), děti rozdělíme na 4 skupiny a každá skupinka dostane do ruky barevný kroužek, který slouží místo volantu v autě. Děti se podle barev rozdělí a jedou do své garáže (ke kostce). Ve stejných barvách, jako jsou garáže, má učitelka praporky, které postupně zvedá za doprovodu písničky.

Tů, tů, tů, auto už je tu.
 Mámo, táto, pojed' s námi,
 ať jsme brzy za horami.
 Tů, tů, tů, auto už je tu.

Děti mají za úkol vyjet ze své garáže tehdy, když učitelka zvedne praporek barvy, kterou má právě jejich garáž. Pokud dá praporek dolu, vrací se zpět do garáže. Postupně zvedáme praporky, různě měníme, přidáváme, atd.

- pohybové říkanky – autíčko, cyklista, letadlo, vlak...
- využití dostupných materiálů (dřevěné kostky, cihličky, papíry, autíčka....) na tvorbu silnice, křižovatky, přechodu (návuk dopravních situací jako např. chůze po přechodu...)
- „Na schovávanou s dopravními prostředky“ – po třídě schováme dopravní prostředky, které si předem ukážeme a poté je hledáme
- „Auta jedou do garáže“ – po třídě rozmístíme barevné kroužky a to tak, že dáme o jeden kroužek méně než je dětí. Děti představují autíčka, která na zvukový signál zajedou do garáže. Pokud některé autíčko (dítě) nemá garáž, sedne si na své místo a hra pokračuje ubíráním dalších kroužků.
- náměty na další pohybové hry v publikaci Kafometík - Doprava a cestování

Četba knih a motivačních příběhů, otázky a odpovědi k příběhům

Četba umožňuje, aby se dítě přímo vžilo do situace, role. Zapojí vlastní fantazii a dokáže si pak lépe představit danou situaci. Po přečtení jakéhokoli příběhu je však zapotřebí s dětmi komunikovat, ptát se jich, vyžadovat odpovědi na podstatné otázky.

- motivační příběhy z publikace Kafometik – Doprava a cestování
- kniha „Stůj!“ „Pozor!“ „Volno!“
- Děti v dopravním provozu aneb O klukovi z počítače – obsahuje naučné příběhy, které úzce souvisejí s dopravou (např. Na chodníku, Jdeme po silnici, Jedeme autem...)

Práce s obrazovým materiálem – obrázky týkající se dopravy

Obrázkový materiál používáme velice často. Obrázky používáme např. v ranním kruhu, při různých výtvarných činnostech, ale také při různých hrách.

Jedná se například o tyto obrázky:

- dopravní prostředky
- dopravní situace v knihách
- dopravní značky
- oblečení, vybavení cyklisty, chodce...

Básničky, říkanky, písničky, hádanky

Básničky, říkanky a písničky umožňují získávat informace hravou formou. Potřebné informace jsou obsaženy v rýmech, ale jsou převedeny také do rytmu. Velkou roli hraje také sluchové vnímání – zařazujeme rytmická cvičení, vytleskávání, zpěv, ale také různé zvuky, včetně těch, které můžeme slyšet na ulici.

3Panel

Velkou pomůckou při dopravní výchově je 3Panel. V dnešní době, kdy jsou děti již běžně v kontaktu s technologiemi je program na tomto panelu velice přínosný a lákavý.

- videa dostupná na YouTube

- programy obsahující dopravní výchovu
- DUMY
- Interaktivní program Hrajeme si a učíme se: DOPRAVNÍ ŠKOLA A ŠKOLIČKA

Tvoření a výtvarná výchova

Tvoření a výtvarná výchova, nám dává nespočet možností. Výtvary prezentujeme na nástěnce v šatně, čímž jsou rodiče informováni o dění ve školce a mohou tak téma s dětmi ještě více probrat. K tvorbě s dětmi používáme nespočet výtvarných technik. Při práci využíváme nůžky, lepidla (Herkules, klovatina...), barvy (temperové, vodové, bretonové barvy...), ale také např. voskovky či pastelky.

Tvoříme např.:

- dopravní prostředky
- silnice, cesty, přechody pro chodce
- dopravní značky

Omalovánky, pracovní a grafomotorické listy

Viz příloha.

3.1.2 Dopravní výchova na dopravním hřišti MŠ

Mateřská škola 28. října 55 disponuje vlastním dopravním hřištěm. Výuce na dopravním hřišti by měla předcházet právě výuka ve třídě, kde dojde k získání potřebných informací. Po přesunu na dopravní hřiště se zaměříme nejprve na bezpečnost (rozhlednout se u přechodu, helma...). Hřiště umožňuje nácvik situací jako je např. chůze na přechodu, jízda na kole, koloběžce atd. Dále zde děti uvidí dopravní značky a mohou si tak ověřit,

zda ví, co znamenají. I přesto, že dopravní hřiště je velmi dobrou pomůckou pro výuku, je třeba počítat s tím, že v reálu jsou např. silnice zpracovány trochu jinak, a proto je zapotřebí i nadále děti vést k opatrnosti a umožnit jim vidět a vyzkoušet si situace i mimo dopravní hřiště.

3.1.3 Dopravní výchova v okolí MŠ

Procházky

Procházky jsou pro děti velice přínosné a to nejen z hlediska dopravní výchovy. Děti se prostřednictvím procházek více seznamují s prostředím, ve kterém bydlí a ve kterém sídlí mateřská škola. Při procházkách je bezpečnost na prvním místě a proto je třeba děti předem připravovat a seznamovat se situacemi, které mohou v reálné dopravě nastat. V reálných situacích děti vnímají nejen zrakem, ale také sluchem. Všímáme si značek v reálné velikosti a snažíme se děti neustále vést k takovému chování, aby byly při pohybu v dopravě v bezpečí. Z bezpečné vzdálenosti sledujeme a seznamujeme se s dopravními prostředky, které můžeme potkat. Při procházkách běžně přecházíme přes přechod a tak si s dětmi neustále opakujeme, co je potřeba udělat pro bezpečné přejití silnice. Na ulici je třeba dodržovat pravidla, která musíme neustále opakovat. Dítě velice často napodobuje chování dospělých a tak je důležité, aby se dospělá osoba, se kterou dítě v danou situaci jde, taktéž dodržovala pravidla a tím dítěti ukazovala správný směr.

Nácvik některých situací

Jak již bylo výše zmíněno, nácvik reálných situací je v dopravní výchově velice důležitý. Nácvik provádíme nejprve ve třídě, areálu MŠ a až poté vyrážíme na ulici. V první řadě je třeba se zaměřit na seřazení dětí do zástupu. Tento bod, se týká především nejmenších dětí, protože u starších dětí, které již MŠ navštěvovaly, je předpoklad, že již v zástupu chodit umí. Určitě ale není na škodu vše zopakovat. Děti se v areálu mateřské školy seřadí do dvojic za sebou. Zdůrazníme důležitost reflexních prvků a proto má první a poslední dvojice

v zástupu reflexní vestu. Zároveň kvůli zachování bezpečnosti je třeba přítomnost minimálně dvou učitelek. Poté se vydáme na procházku, při které uskutečníme nácvik např. přecházení přes přechod. V dostatečné vzdálenosti od přechodu dětem znovu zdůrazníme, co je třeba udělat, aby došlo k bezpečnému přejití silnice. Poté můžeme přistoupit k samotnému přecházení. Pracujeme s dvojicemi jdoucími za sebou a dohlížíme na správné přecházení. Nácvik je velice důležitý a k úplnému osvojení všech důležitých pravidel dochází až po několika situacích.

4 SPOLUPRÁCE

V rámci projektu, který se zabývá dopravní výchovou a s ní souvisejícím pohybem, by měla fungovat také určitá spolupráce. Děti by měly být seznámeny se záchrannými složkami a popřípadě znát i jejich telefonní čísla.

V rámci projektu je důležitá spolupráce s:

- rodiči – např. opakování pravidel při pohybu na ulici
- záchrannými složkami
  - o Policie ČR
  - o Městská policie Příbram
  - o Hasiči
  - o Záchranná služba

V rámci spolupráce bychom, jak již bylo zmíněno, rádi spolupracovali také s ostatními MŠ. Rádi bychom jim nabídli možnost využití našeho dopravního hřiště, včetně potřebného vybavení.

5 ZDROJE PRO ČERPÁNÍ INFORMACÍ A NÁPADŮ

Knihy

- Přikrylová Milada Plus s.r.o., Barevné kamínky – Dopravní školička (označení v knihovně – U622/2)
- Lenka Vosková, Jiří Havel, Radek Pilař – Kluci, pozor, červená! (označení v knihovně – U408 a))
- Josef Votruba - „Stůj!“ „Pozor!“ „Volno!“ (označení v knihovně – U408c.)
- Infra, Kafometík – Doprava a cestování (označení v knihovně – U813, U736)
- Přikrylová Milada Plus s.r.o., Barevné kamínky – Tématické čtení 2 (označení v knihovně 703/2)
- Přikrylová Milada Plus s.r.o., Barevné kamínky – Dopravní škola a školička (označení v knihovně – U744)
- BESIP – Děti v dopravním provozu aneb o klukovi z počítače

Webové stránky

- www.ibesip.cz
- www.detivdoprave.cz
- www.mdcr.cz
- www.rvp.cz
- www.predskolaci.cz
- www.hrajeme-si.cz

ZÁVĚR

Projekt s názvem „Kluci, holky, pozor! Červená!“, byl zpracován jako pomůcka především pro učitelky Mateřské školy 28. října 55, Příbram. Projekt byl realizován v týdnu, který je zaměřen na dopravní výchovu. Vztah k dopravě je u dětí utvářen každý den např. pozorováním značek při procházkách, přecházením silnice, pozorováním aut, atd. Z důvodu, že stále častěji dochází k dopravním nehodám, jejichž účastníky jsou děti, je zapotřebí se tomuto tématu věnovat neustále.

Cílem tohoto projektu bylo osvojení pravidel, která jsou důležitá pro pohyb v dopravě. Díky tomu by měly být děti schopny lépe reagovat na určitou situaci a přispět tak k minimalizaci dopravních nehod.

K naplnění cíle a jednotlivých kompetencí vycházejících z RVP PV dochází na jednotlivých třídách. Po skončení projektu dochází ke zhodnocení toho, co se povedlo, co se naopak nepovedlo a případně co udělat příště lépe.

Seznam použité literatury

PŘIKRYLOVÁ, Milada. *Barevné kamínky: Dopravní školička*. Kroměříž: Přikrylová Milada PLUS, 2005.

Seznam příloh

Příloha 1 – Pohybové říkanky

Příloha 2 – Pohybové hry a jiné pohybové aktivity

Příloha 3 – Příběhy a pohádky

Příloha 4 – Básničky, říkanky, písničky, hádanky

Příloha 5 – Výtvarné hry a tvoření

Příloha 6 – Omalovánky, pracovní a grafomotorické listy

Přílohy

Příloha 1 – Pohybové říkanky

7422 2010

STUDIJNÍ A VĚDECKÁ KNIHOVNA
V HRADCI KRÁLOVÉ

7.1-1461

Studijní a vědecká knihovna
Hradec Králové

23104 0725606

Autíčko

Jede auto po krajině,
do kopečka jede líně.
Přišlápeme na pedály,
a autíčko už je v dáli.
A když rychle přibrzdíme,
na místě se zastavíme.

Jede auto po krajině,
(Postavíme se a uchopíme
pomyslový volant.)

do kopečka jede líně.
(V základním postoji
chodíme okolo místnosti.)

Přišlápeme na pedály,
(Z chůze přejdeme do
mírného běhu.)

a autíčko už je v dáli.
(Zrychlujeme svůj běh.)

A když rychle přibrzdíme,
(Výskok se zanočením - snažíme se
dotknout patami zadečku.)

na místě se zastavíme.
(Zastavíme se na místě.)

Cyklista

Cyklistika, to je věc,
vyšlapu až na kopec.
Pojedu i do zatáček,
vpravo, vlevo, podle značek.
Potom zase z kopce dolů,
až uvidím naši školu.

Cyklistika, to je věc.
(Děkneme si a řídání
položíme na kolena.)

vyšlapu až na kopec.
(V lehu na zádech
„šlapeme“ na kole.)

Pojedu i do zatáček,
(Na zádech zvedneme
ruce a nohy. Nakloníme
je do stran.)

vpravo, vlevo, podle značek.
(Posadíme se a rozbíjíme
se do stran.)

Potom zase z kopce dolů,
(V lehu na zádech
„šlapeme“ na kole
opačným směrem.)

až uvidím naši školu.
(V sedě vzpažíme a rukama
máváme zprava doleva.)

Letadlo

Koho z vás by napadlo,
že jsem malé letadlo.
Létám si to mezi mraky,
přidejte se ke mně taky!
Pojďte se mnou proletět,
ten náš kulatoučký svět.

Koho z vás by napadlo,
(Stojí rovně. Ruce připevníme.
Ruce pohybuje nahoru a dolů.)

že jsem malé letadlo.
(Děpeme si.)

Létám si to mezi mraky
(Klekneme si. Ruce
upozíme a nakláníme se
na pravou a levou stranu.)

přidejte se ke mně taky!
(Cvik opakujeme.)

Pojďte se mnou proletět,
(Vyskočíme.)

ten náš kulatoučký svět
(Vzpačíme a pomalu připevníme)

Vlak

Jede, jede vlak,
pára stoupá do oblak.
Přiložíme do ohýnku,
budem doma za chvíli.
Na nádraží zabrzdíme,
na chvíli se posadíme.

Jede, jede vlak,
(Stojí spojený, ruce předstíráma.
Pokrčíme nohy v kolénou a předstíráme
maláňku. Chodíme po místnosti.)

pára stoupá do oblak.
(Ruce vzpažíme
s kroucením zápěstí.)

Přiložíme do ohýnku,
(Ve stoji chytíme pomyslnou
lópau, kterou nabíráme
a zdřevní (házáme uhlí.)

budem doma za chvíli.
(Opět jezíme jako maláňka, ale
tenokrát rychlejším tempem.)

Na nádraží zabrzdíme,
(Rychle zastavíme a rukou
naznačíme odpuštění páry.
Zhluboka vyfukujeme páru.)

na chvíli se posadíme,
(Posadíme se do tureckého sedu.)

Příloha 2 – Pohybové hry a jiné pohybové aktivity

Dopravní hra ve třídě

Pomůcky: kreslicí kartony, vodové barvy, štětec, krabice, balící papír, obrázky aut a dopravních prostředků, kroužky na cvičení (volanty)

Pokusíme se s dětmi vytvořit křižovatku, kterou jsme pozorovali v okolí MŠ. Křižovatka musí svým rozměrem umožňovat pohyb dětí v roli aut a chodců.

Společně s dětmi si vytvoříme:

1. Velké značky (ve velikosti cca 1 metru v provedení, které umožní, aby je bylo možno postavit na podlahu) – na přípravu značek použijeme tvrdé kartony, na které namalujeme symboly dopravních značek – přechod pro chodce, stop, stezku pro chodce a cyklisty, dej přednost v jízdě, pozor, děti... Zvolíme si předem, jaké značky budeme potřebovat.
TIP: Pokud budeme chtít dopravní značky využít také na školní zahradě, vytvoříme značky z překližky.
2. Velké semaforey – vytvoříme z krabice. Připravíme si semaforey ve variantě pro auta i pro chodce.
3. Přechod pro chodce (zebra) – nakreslíme nebo namalujeme na velký papír (např. silnější balící papír) či na látku. Lze také pouze nastříhat proužky z papíru, ze kterých přechod sestavíme.
4. Auta – obrázky aut dětem připevníme na trička. Děti si mohou obrázky aut samy nakreslit nebo je zkusí vystříhat z barevného papíru. Pokusíme se najít na internetu fotografie reálných aut. Děti se při tom učí současně poznávat také jednotlivé tovární značky automobilů (Octavia, Fabia...) nebo druhy aut dle využití (nákladní auto, sanitka...).
5. Volanty pro auta – připravíme si malé kroužky na cvičení, které budou plnit funkci volantu. Lze nahradit i jinými pomůckami – např. drátěnkami.
6. Křižovatka – příprava materiálu: Budeme potřebovat větší množství silnějšího provazu, lana a švihadla v dostatečném množství, protože celou křižovatku budeme sestavovat z lan, švihadel a provazů.

Realizace dopravního projektu:

1. Stavba křižovatky

Dětem dáme k dispozici všechny připravené pomůcky a vysvětlíme jim, že si postavíme křižovatku, kterou jsme viděli na vycházce. Z lan a provazů si sestavíme silnici a křižovatku. Jednotlivé silnice musí na sebe navazovat, aby děti – auta – mohly projíždět dokola. Necháme děti samostatně připravovat křižovatku, pouze jim pomáháme zvládnout správně prostor třídy, aby na sebe jednotlivé silnice navazovaly. Na závěr umístíme do křižovatky značky a semaforey.

Rozdělení rolí mezi děti:

1. auta
2. chodci
3. semaforey – pro ovládání každého semaforu určíme jedno z dětí, které odkrývá a zakrývá barvy na semaforu, aby děti věděly, zda mohou přecházet chodci, nebo mohou jezdit auta

Vysvětlíme si s dětmi základní pravidla. Zdůrazníme především, jak se mají v křižovatce pohybovat, jak jezdí auta, jakým způsobem přecházejí chodci, jaká musí dodržovat bezpečnostní pravidla atd.

2. Dopravní hra na křižovatce

Děti hrají hru po určitý čas a poté dochází k výměně rolí.

Poznávací hry a aktivity

Dopravní projekt

Vzdělávání dětí v předškolním věku je založeno na prožitku, pozorování a vlastní činnosti. S dětmi hned na začátku integrovaného bloku pozorujeme v okolí MŠ dění na silnici, na chodníku, sledujeme dopravní značky a chování aut i chodců. Dojdeme na křižovatku nebo kruhový objezd a společně si popisujeme, co vidíme – jak vypadá silnice, jaké se zde nachází dopravní značení, co znamená, jak je oddělený chodník od silnice, jaké jsou značky a semaforey na křižovatce. Je dobré si celou situaci nafotit či nahrát na kameru a následně nahrávku využít v MŠ při činnosti s dětmi.

Aktivita s fotkami či nahrávkou

Další den si společně s dětmi prohlédneme fotografie nebo video z vycházky. Děti pozorovaly dopravní situace a každé z dětí si všimlo různých věcí, o kterých si vyprávíme. Dáme prostor každému z dětí, aby mohlo povyprávět svoje zážitky nebo popsat některou z fotografií. Děti takto rozvíjejí svoji slovní zásobu – popisují, jak vypadá silnice, chodník, dopravní značení, jak se zachoválo auto před semaforem, jak chodce, který přecházel atd. Děti trénují paměť, porovnávají reálnou situaci s fotografií nebo s videozáznamem. Následně s dětmi diskutujeme o chování jednotlivých účastníků dopravní situace, vysvětlujeme dětem základní dopravní pravidla pro chodce i pro řidiče. Poznáváme dopravní značky, které jsme na křižovatce viděli atd.

Metodická poznámka: Pro děti je zajímavé, pokud mohou ukazovat fotky a vyprávět zážitky někomu, kdo na vycházce nebyl – například dětem, které v den vycházky chybělo, nebo pozvanému rodiči či vybranému zaměstnanci MŠ.

TIP: Prožité zážitky z vycházky si nakreslíme nebo namalujeme.

Stavba z kostek

Pomůcky: stavební materiál – kostky, dřívka, dopravní značky, semaforey, autíčka, kreslicí karton, nůžky, pevný balicí papír, pracovní list 29

Postavíme s dětmi reálnou silnici, křižovatku či kruhový objezd, které jsme na vycházce pozorovali. Dětem dáme k dispozici dostatečné množství různých kostek, dřevěk atd. Snažíme se, aby děti prostorově křižovatku ztvárnily. Křižovatku budujeme tak, aby vedla k určitému cíli, jednotlivé silnice a cesty se propojovaly. Podmínkou je, aby v ní mohla jezdit menší auta. Křižovatku doplníme malými dopravními značkami a semaforey, které máme k dispozici. Pokud nemáme dopravní doplňky v nabídce hraček v MŠ, s dětmi si je vytvoříme. Pro tvoření využijeme malé krabičky nebo ruličky od toaletního papíru, na které značky nebo barevné signály semaforu nalepíme (viz pracovní list 29 – Dopravní značky).

Silnice musí mít takovou šířku, aby se na ní vešla dvě auta. Vymezíme start a cíl tak, aby silnice tvořila okruh. Děti projíždějí model křižovatky nebo kruhového objezdu malými autíčky opakovaně dokola. Jízda po trase může být pro některé děti obtížná, protože se musí naučit správně při jízdě s autíčkem řešit prostor.

Z papíru děti stříhají zeburu na přecházení – přechod pro chodce. Do hry se následně zapojí také děti – chodci. Silnici je dobré ponechat postavenou více dní a postupně ji doplňovat – například o domečky z krabiček okolo silnice, parkoviště, benzinovou stanici...

Ohměny hry:

1. **Stop** – na zvukový signál můžeme hru zastavit a tím, že děti na daný signál provedou určitý úkol – např. na tlesknutí zastaví pohyb a změni se na sochy. Některé z dětí popíše právě viděnou situaci, kdy děti zastavily svůj pohyb, např.: „... červená a stojí na křižovatce a svítí jí červená, proto nemůže jet dál, chodec v zeleném ávetru přechází silnici po přechodu, protože mu svítí zelená...“.
2. **Pozorovatelé** – na návštěvu pozveme děti z jiných tříd, které budou pozorovat naši hru. Poté se jich ptáme, co při hře viděly, co je zaujalo. V dalším kole se děti mohou také zapojit do společné hry.
3. **Návštěvník** – požádáme některého ze zaměstnanců MŠ, aby si přišel zahrát hru s námi. Děti mu samy vysvětlují pravidla dopravní hry a přidělí mu roli. Zaměstnanec záměrně plete pravidla hry. Děti musí chyby odhalit a vysvětlovat mu správné a bezpečné chování na silnici.

Komu patří dopravní prostředek?

Pomůcky: obrázky dopravních prostředků, pracovní list 28.

V kruhu s dětmi začneme diskutovat o tom, nač lidé potřebují různé dopravní prostředky. Necháme děti vysvětlit jejich názory a nápady – k přepravě lidí, věcí, k převozu nemocných a zraněných...

K další činnosti využijeme obrázky dopravních prostředků, které si předem připravíme. Obrázky je možno stáhnout z internetu a vytisknout. Další možností je vystřihování aut a dopravních

Ukryté dopravní prostředky

Dopravní prostředky rozmístíme ve třídě na různá místa. Děti nesmí vidět, kam je pokládáme. Ve chvíli, kdy jsou dopravní prostředky rozestavěny po celé třídě, začíná hra. Učitelka myslí na některý z dopravních prostředků a slovně ho popisuje. Děti stojí uprostřed třídy a snaží se zrakem najít, kde je popisovaný dopravní prostředek. Po ukončení popisu dopravního prostředku učitelka vydá smluvený signál (např. pískne na píšťalku) a děti jdou směrem k místu, kde si myslí, že se hledaný dopravní prostředek nachází. Na místě si společně ověříme, zda jsme dopravní prostředek našli správně.

Obměna: Ve chvíli, kdy děti na základě popisu poznají, kde je dopravní prostředek ukrytý, jdou k učitelce a šeptem pojmenují místo, kde stojí. Například: „Na skříní u okna na 2. policice vedle panenky...“ Děti, které správně místo určily, se posadí na koberec. Ve chvíli, kdy většina dětí sedí, hra končí a společně si ověříme, zda se na daném místě dopravní prostředek nachází.

Přřazování dopravních prostředků

Vybereme si ve třídě různý počet dopravních prostředků – hraček – auta, vláčky, traktory, podle našich možností. Hračky vyfotíme a vytištěné fotky zalaminujeme. Děti následně přřazují k fotografiím reálný model hračky. Pokud máme k dispozici pouze černobílou tiskárnu, vybíráme různé druhy dopravních prostředků – traktor, sanitka, vlak, nákladní auto... Děti mají možnost porovnávat skutečný model auta s obrázkem.

Přítahování aut

Pomůcky: středně velké auto s korbou, dostatečně silný provázek, hůlky, kartičky s čísly, PET víčka

Vybereme si středně velké autíčko s korbou. Autíčko přivážeme na delší provázek (cca 4 metry dlouhý). Druhý konec provázku připevníme k ozvučnému dřívku. Děti postaví auto na jeden konec třídy, rozmotají provázek a zkouší namotávat provázek na dřívko, čímž přitahují auto směrem k sobě. Namotáváním si zdokonalují manuální zručnost. Další možností je navázat provázek na auto zepředu i zezadu. Děti sedí naproti sobě. Auto stojí u dítěte, které má provázek namotaný na hůlce, druhé dítě má provázek rozmotaný. Děti si auto mezi sebou posílají. Jedno dítě provázek odvíjí a druhé dítě provázek navíjí. Hra dětí podněcuje ke vzájemné spolupráci a dohodě mezi sebou.

Další varianty:

1. Závodí aut – máme připraveno více aut a děti mohou závodit.
2. Nakládání nákladu – pro děti připravíme kartičky s označením počtu – na jedné straně karty je číslo. Na druhé straně je vyznačený určitý počet puntíků, podle kterého děti nakládají náklad. Hru hrají dvě děti. První dítě si vybere kartičku, podle ní naloží na auto počet knoflíků a přiloží k nákladu také kartičku. Druhé dítě si namotáváním přitahuje auto směrem k sobě, první dítě zároveň povoluje svůj provázek – odvíjí ho. Po dojezdu auta k druhému dítěti toto dítě náklad zkontroluje (zda odpovídá počet knoflíků počtu zadanému na kartě). Dítě si zvolí jinou kartičku, dle ní naloží náklad a hra se opakuje opačným směrem.
3. Zábavný náklad – podle kartiček nebo slovních pokynů mohou děti vybírat a vozit geometrické tvary, různé předměty nebo věci, které začínají na předem domluvené písmenko, vybírat předměty dle barvy, podle druhu materiálu apod.

Policista řekl

Pomůcky: pišťalka, čepice pro policistu (není podmínkou)

Popis:

Zvolené dítě představuje policistu, který stojí uprostřed hrací plochy. Děti se pohybují po ploše a představují řidiče či chodce. Policista pískne, děti se zastaví a musí správně reagovat na jeho pokyn. Policista řekne např. „zastavit“ (dítě zůstane stát bez pohybu na místě), „zaparkovat“ (dítě se zastaví a udělá dřep), „do garáže“ (dítě se posadí a rukama nad hlavou vytvoří stříšku), „zpomalit“ (všechny děti musí zpomalit – z běhu do chůze) apod.

Pohybové hry s padákem

Pomůcky: látkový padák, další pomůcky jsou uvedeny přímo u konkrétní hry

Popis:

Látkový padák je ideální pro skupinové hry a nabízí mnoho možností k improvizaci.

Do garáže

- Skupina dětí drží padák po obvodu. Učitelka zvolí 5–6 dětí, které představují auta. Děti rytmicky zvedají padák nahoru a dolů. Děti – auta – projíždějí pod padákem v rytmu říkadla:
Auta jedou, tú, tú, tú,
pospíchejte na stranu.
Auta tady projíždějí,
do garáže zajiždějí.

Na poslední slovo se děti – auta – zastaví pod padákem a dřepnou si. Děti, které drží padák, je překryjí – zavřou auta do garáže. Na zvolání učitelky „auta vyjíždějí z garáže“ se garáž otevře a auta vyjedou. Hru je možno opakovat se stejnými dětmi 2x až 3x po sobě. Následně se děti vystřídají.

Parkoviště

- Děti „jezdí“ kolem padáku – parkoviště – v rytmu bubínku. Na výzvu učitelky „zaparkovat“ zastaví a zvolí si jednu barevnou výseč na padáku, na kterou se postaví – zaparkují. Na výzvu „jet“ opět děti jedou kolem obvodu padáku.
Obměna: Učitelka předem oznámí, na jakou barvu děti zaparkují: „Zaparkovat na modré místo!“ Barvy postupně střídá. Výzva může být i formou zrakového signálu – učitelka zvolá „zaparkovat!“ a zvedne barevný terč z papíru dané barvy.

Tunel se otvírá!

- Padák drží dvě učitelky naproti sobě nebo si učitelka zvolí na pomoc tři větší děti. Jedno dítě drží padák vedle učitelky a další dvě naproti nim. Ostatní děti utvoří skupinu, která představuje chodce či řidiče. Na pokyn „tunel se otvírá!“ se postupně padák zvedne do výšky a děti v roli řidičů nebo chodců proběhnou pod ním na druhou stranu, než se zcela uzavře. Postupně děti opakovaně projíždějí tunelem tam a zpět.

Myčka aut

- Děti drží padák po obvodu, uprostřed na padáku zaparkují 3–4 děti (auta), děti postupně děti (auta), které sedí uprostřed padáku, do padáku zamotávají – umývají auta:
Auto pěkně namydleme,
do myčky s ním zajedeme,
potom vodu přidáme,
bublínky uděláme.

Následně děti – auta – opět vymotáváme z padáku pohybem - chůzí na opačnou stranu:
 Až to auto umyjeme,
 z myčky zase vyjedeme,
 na výlet si zajedeme
 a pěkně se projedeme.

Děti se postupně střídají dle zájmu a mění se v roli dětí – autíček.

Leti, leti letadlo

- Děti se drží padáku jednou rukou, druhou ruku upaží, vytvoří křídlo. Letadlo letí zpočátku pomalu (chůze), postupně zrychluje let (běh), následně letadlo opět zpomaluje a dosedá na letiště (dřep). Děti se opět postaví a oběma rukama uchopí padák a 3x za sebou rytmicky zvedají padák na slova (malý mrak, velký mrak, obří mrak). Na poslední slovo děti padák pustí a pokusí se pod něj ukrýt – letadlo zajede do hangáru. Padák drží pouze učitelka, která koordinuje pohyb padáku a zajistí, aby padák děti překryl. Na pokyn učitelky „z hangáru ven!“ děti vylezou zpod padáku ven a hra se v různých obměnách opakuje dle zájmu dětí.

Kdo je ve vlaku?

- Padák položíme na podlahu, děti sedí kolem něj. Zvolené dítě je strojvůdce a otočí se zády tak, aby na padák nevidělo. Učitelka dotykem zvolí děti, které se ukryjí pod padák – jedou vlakem. Ostatní děti mlčí, nikdo nic neprozradí. Na pokyn se otočí dítě – strojvůdce. Prohlédne si děti, které sedí kolem padáku, a pokusí se uhodnout, které děti jsou ve vlaku – sedí pod padákem.
Obměna: Děti na výzvu učitelky či strojvůdce promluví, strojvůdce hádá dle hlasu, kdo je ukryt pod padákem. Možná je také odpovídat na návodné otázky: ano x ne (je to kluk?, má tmavé vlasy?, je mu pět let? apod.).

Malé nápady aneb hrajeme si na dopravní prostředky

Autobus

- Autobus představuje delší švihadlo či kratší lana. Učitelka zvolí první dítě – řidiče – a počet dětí, které se rukama chytanou lana či švihadla – nastoupí do dopravního prostředku. Ostatní děti sedí volně v prostoru s dostatečnými rozestupy, aby mezi nimi mohl autobus projíždět. Na vybrané znamení (pisuknutí, tlesknutí, úder do bubínku) se autobus zastaví a učitelka dá pokyn cestujícím: např. první dva za řidičem vystoupí. Následně se autobus opět rozjede, jede mezi dětmi, které sedí na koberci. Na opakovaný signál autobus zastaví a řídí se vždy dle pokynů pedagoga, které se střídají. Možné varianty: poslední dva cestující vystoupí, tři noví cestující nastoupí (mohou nastoupit děti, u kterých autobus zastaví a řidič je sám zavolat), vystoupí cestující, kteří se vezou nejdéle, apod. Hra končí ve chvíli, kdy se všechny děti v roli cestujících vystřídaly či již nemají o hru zájem.

Autobusové zastávky

- V prostoru hry položíme na koberec několik obručí, které představují autobusové zastávky. Do obruče položíme list papíru s určeným počtem – počet vyznačíme velkými kolečky od 1 do 6. Lze doplnit i číslicí – dle schopností dětí. U obruče sedí děti v takovém počtu, aby odpovídal počtu koleček na listu. Autobus představuje delší švihadlo. Učitelka určí řidiče – první dítě – a počet dětí, které do autobusu nastoupí. Děti se pohybují v rytmu bubínku, hůlek či jiného rytmického nástroje v prostoru hry. Ve chvíli, kdy nástroj utichne, zastaví řidič u zastávky, která je autobus nejblíže. Učitelka vyhlásí pokyn: „nastoupí!“ Dítě – řidič – dle počtu koleček na listu papíru zavolá: „Nastoupí (např.) tři cestující!“ Autobus se opět rozjede. Učitelka střídá pokyny, vystoupí x nastoupí dle počtu dětí v autobusu. První dítě – řidič – musí být pohotově. V roli řidiče je možno děti v průběhu jedné hry prostřídat tak, že dítě – řidič – se zařadí na konec autobusu a nové dítě se postaví dopředu na jeho místo.

Motivační příběhy

Příběh první: „Od koní k autům“

Pavlík má rád, když někdy babička nebo prababička vyprávějí o tom, jak to bylo ve světě kdysi, když byly malé. Moc se mu třeba líbilo vyprávění o tom, že kdysi jezdily poštovní vozy tažené koňmi. Vzadu měly takové stupátko, na kterém se děti tajně snažily kousek cesty svést, aby to ale neviděl kočí, který seděl vpředu na kozlíku. Vozy jezdily velmi pomalu, a tak se dětem někdy podařilo chvílička se povozit.

Jednoho dne se Pavlík s babičkou vrátil z návštěvy u tety. Teta sice bydlí také v Praze, ale na jejím druhém konci, a tak cestovali autobusem, metrem a ještě jeli tramvají. Doma si Pavlík s babičkou sedli do křesel, babička si uvařila kávu a Pavlíkovi čaj. Popijeli, odpočívali a babička začala na Pavlíkovo přání vyprávět:

„V dnešní době, jak víš, používáme různé dopravní prostředky. Jezdíme na kolech, motorkách, auty, autobusech, vlaky, tramvajemi, v metru, létáme letadly, můžeme cestovat i lodí...

Kdysi dávno jezdili lidé zejména na koních nebo ve vozech, které táhl kůň nebo koňské spřežení.

Když se později objevily první automobily, bylo jich jen málo. První auta jezdila velmi pomalu. Tak pomalu, že ze začátku utíkal před automobilem člověk s praporečkem v ruce a varoval před projíždějícím vozidlem. Jak časem aut přibývalo, přibýval také zmatek na silnicích. Nikdo nechtěl dát druhému přednost, docházelo ke srážkám. A tak se lidé rozhodli,

že musí vymyslet pravidla, kterými se budou všichni řídit. Řidiči přece potřebují vědět, po které straně silnice se jezdí, jakou rychlostí mohou jet, kde se mohou předjíždět, kdo komu dává přednost, jak se mají chovat na kruhovém objezdu a spousta dalších věcí.

A tak jako děti chodí do školy, aby se mnohému naučily, tak se budoucí řidiči učí v autoškolě nejen řídit auto, ale především znát pravidla silničního provozu.

Než děti z mateřské školy vyrostou tak, aby se z nich mohli stát řidiči motocyklů nebo aut, potrvá to ještě několik let. Ale nesmíme zapomínat na to, že i děti jsou účastníky silničního provozu, třeba když jdou s maminkou nebo tatínkem po levé krajnici silnice. A samozřejmě také tehdy, když v doprovodu někoho dospělého jedou po pravé straně vozovky na kole.

Pravidla silničního provozu se musí řídit všichni jeho účastníci, tedy nejen řidiči vozidel, ale i chodci.

A tak i malé děti znají některé dopravní značky. V některých městech děti chodí na dětská dopravní hřiště, aby si vyzkoušely, jestli se dovedou nejdůležitějšími pravidly řídit. A protože dětská dopravní hřiště není od nás daleko, tak pokud budeš chtít, zítra tam spolu zajdeme.“

Pavlík měl z nápadu babičky radost. Už se těší, jak si to spolu s kamarády a kamarádkami na dopravním hřišti pěkně užije.

Na příběh můžeme navázat některými činnostmi.

- 1) Byl(a) jsi už někdy na dětském dopravním hřišti? Co se ti tam nejvíce líbilo?
- 2) Jistě znáte hodně pohádek. I v pohádkách lidé cestují. Tak třeba princ jezdí většinou na koni, Honza chodí pěšky. Některé pohádkové dopravní prostředky jsou zvláštní. Zkus si na některé vzpomenout.
- 3) Dokážeš některý pohádkový dopravní prostředek nakreslit, namalovat nebo vymodelovat? (Létající koberec, létající koště, sedmínarové boty, kouzelný prsten, kouzelný klobouk...)

- 4) Většina dopravních prostředků jezdí po zemi. Můžeme však cestovat i pod zemí. Čím?
- 5) Některé dopravní prostředky se pohybují ve vzduchu, jiné po vodě. Některé dopravní prostředky jezdí po kolejích. Které?
- 6) Vyber si obrázek dopravního prostředku. Co všechno o něm víš?

Příběh druhý: „Lucka v tramvaji“

Pavlik rád poslouchá babiččiny příběhy. A tak se pohodlně posadil vedle babičky, která začala vyprávět:

„Nedávno jsem jela tramvají, ve které jela i holčička, kterou znám. Byla to čtyřletá Lucka se svojí maminkou. Lucka seděla mamince na klíně a dívala se oknem ven. Před nimi se uvolnilo sedadlo. Protože v okolí nikdo nestál, tak si Lucka na uvolněné sedadlo sedla. Po chvíli tramvaj zastavila ve stanici a přistoupil starý pán s paní. Lucka hned vyskočila a usmála se na pána: „Prosim, posad'te se.“ Maminka zase nabídla své místo staré paní. Starí lidé poděkovali a tramvaj se opět rozjela. Na další zastávce přistoupila starší paní, která se jednou rukou opírala o hůl a druhou držela holčičku, která byla jen o něco větší a starší než Lucka. Mladá slečna, která seděla blízko dveří, hned vstala a uvolnila místo. Tam se však hned posadila holčička a její babička, která se opírala jednou rukou o hůl a druhou rukou se držela tyče, zůstala stát. Mladá paní se na holčičku zamračila: „Já jsem uvolnila místo pro tvoji babičku, a ne pro tebe. Ty jistě dokážeš chvíli postát, ale tvoji babičce, která se opírá o hůl, se stojí špatně.“ Holčička se pomalu zvedla, sklopila hlavu a pustila babičku sednout. Mladá paní se na ni mile usmála: „Tak to má být, jsi hodná.“

Na příběh můžeme navázat některými činnostmi.

- 1) Když jedeš v tramvaji, v autobuse nebo ve vagonu metra a přistoupí někdo starší, uvolniš místo?
- 2) Jak se chováš v dopravním prostředku tvoje kamarádky a kamaráda? Zkuste si o tom povídat nebo si můžete scénku o tom, co se může stát v tramvaji, zahrát.

Příběh třetí: „Rozmanité dopravní prostředky“

Je po prázdninách. K Pavlikovi přišlo na návštěvu několik kamarádů a kamarádek. Povídají si o tom, kde o prázdninách byli a jak a čím cestovali. Adélka se pochlubila, že letěla na dovolenou k moři letadlem. Moc se jí líbilo, jak letadlo po startu stoupalo výš a výš a domy i auta na zemi se zdály menší a menší... Netrvalo dlouho, pohled na krajinu zmizel u Adélky okénkem uviděla, že pod nimi jsou bílé, sluncem ozářené mraky, nad kterými se letadlo vznášelo. Mraky vypadaly jako cukrová vata, kterou jí babička nedávno koupila na pouť. Adélce se také líbilo, když letadlo začalo klesat na přistání. Po chvíli okénkem uviděli moře. Země se přibližovala, stromy a domy jako by se zvětšovaly a za pár minut letadlo přistálo na letišti.

Matěj zase kamarádům a kamarádkám vyprávěl, jak s rodiči plul o dovolené po moři na velkanské lodi. Bydleli v kajutě, která byla zařízena jako malý hotelový pokoj. Na jídlo chodili přímo na loď do restaurace. Loď byla tak velká, že na ní byl i bazén, ve kterém se koupali, a vedle lehátka na slunění. Když loď přistála v přístavu, všichni vystoupili a místo, kde loď zakotvila, si prohlíželi. Pak pokračovali dál.

- 5) Na přechodu pro chodce, který je řízen světly, je červený nebo zelený panáček. Co znamená, když proti tobě svítí červený panáček? A co můžeš udělat, když svítí zelený panáček?

Pohádka druhá: „Semafor a jeho barvy“

Na velké, rušné křižovatce řídil provoz semafor. Vše bylo tak, jak má být.

Na té straně křižovatky, kde svítilo nahoře na semaforu červené světlo, auta stála. A tam, kde na semaforu svítilo zelené světlo, mohla auta křižovatkou projíždět. Žluté světlo upozorňovalo řidiče, že dojde ke změně barvy.

Vše bylo tak, jak má být, ale jen do té doby, než se jednoho dne začala světla na semaforu mezi sebou hádat. Nejdříve se ozvalo žluté světlo: „Už toho mám dost. Ty, červené světlo, si svítili pěkně nahoře, zelené světlo je dole a jen já se mačkám mezi vámi uprostřed. Připadám si jako sardínka. Musíme si vyměnit místa.“

Zelené světlo se připojilo: „Ano, vyměníme si místa. Červené světlo sedí stále nahoře jako král na trůnu, a já, chudinka, jsem neustále úplně dole. Vyměníme se! Jdu na to!“

Zelené světlo vyskočilo nahoru, ždřichlo do červeného světla a uvelehlilo se na jeho místo. Žluté světlo se honem posadilo dolů místo zeleného světla. A pro červené světlo zbylo místo uprostřed.

Po malé chvíli se znovu ozvalo žluté světlo: „Já si chci také vyzkoušet, jaké to je, když budu úplně nahoře.“ A žluté světlo se vydíralo až nahoru. A světla se začala střídát. Střídala se, střídala a neuvědomila si, co způsobí. Z křižovatky se začaly ozývat podivné zvuky. Nebyl to ale jen běžný zvuk motorů aut. Bylo slyšet troubení, řinčení karoserií o sebe i zvuk rozbitého skla. Světla se polekala a podívala se dolů. Tím, jak se barvy na semaforu měnily, tak jak chtěly, a ne v pořadí, jak se správně měnit mají, způsobily řadu dopravních nehod. Všude pobíhali rozzlobení řidiči: „Co se tu děje? Křižovatka je úplně ucpaná!“

Přivolaný příslušník dopravní policie rychle vypnul semafor a začal řídit provoz na křižovatce ručně. Ukazoval řidičům, kdo má stát a kdo může popojet. I tak trvalo dlouho, než se podařilo křižovatkou uvolnit a obnovit provoz.

Přivolaný technik prohlédl vypnutý semafor: „To je podivné! Semafor je úplně v pořádku. Nevím, co to bylo za podivnou záhadu.“ Pak semafor znovu zapnul. A opravdu bylo vše v pořádku. Světla byla na svých místech a střídala se tak, jak měla. Uvědomila si, že každý má svoje místo a svůj důležitý úkol. A jen pak vše funguje, jak má.

Na příběh můžeme navázat některými činnostmi.

- 1) Vyber z mnoha barevných koleček ty barvy, které jsou na semaforu. (Červená, žlutá, zelená.) Můžeme vyhřát třeba z hromady uzavřených PET lahví.
- 2) Na stránce papíru máš nakreslené semafore. Najdi si větší počet červených, žlutých a zelených uzávěrů a zkouš pokládat uzávěry na semafore tak, aby se všechny od sebe lišily. Ani jeden nesmí mít barvy seřazeny stejně jako jiný ze semaforů. Kolik odlišných semaforů jsi takto sestavil(a)?
Červená, žlutá, zelená
Červená, zelená, žlutá
Žlutá, červená, zelená

Žlutá, zelená, červená

Zelená, žlutá, červená

Zelená, červená, žlutá

Je to celkem šest variant, na pořadí semaforů samozřejmě nezáleží, jen na pořadí barev.

- 3) Vymysli svůj vlastní, pohádkový semafor. Jaké by mohl mít barvy? (Třeba bílá, růžová, modrá...)

Příběh pátý:

Jak koza Róza navštívila kozu Lízu

Že se o víkendu pojedí na výlet, bylo rozhodnuto u páteční večeře. Koza Róza právě umyla a utřela nádobí a když je uložila do poličky, obrátila se na manžela:

„Ty, táto, odlož prosím na chvíli noviny, něco mě napadlo.“

Kozel Arnošt odložil „Kozí novinky“ a otočil se k Róze.

„Už jsme dlouho nebyli u naší Lízinky,“ začala koza. „Naše vnoučata rostou jako z vody, mám strach, aby jim nebyly malé ty proužkované kalhoty, co jsem jim koupila.“

„Taky se mi po nich už stýská,“ řekl kozel.

„Tak vidíš, tatínku. Dopoledne tedy umyj auto a po obědě můžeme vyrazit.“

„Jenže já mám zítra fotbal,“ zarazil se tatínek.

„Tak si přivstaneš. Hlásili, že zítra bude teplo a bez mráčků.“

Kozel Arnošt něco zabručel, pokýval hlavou a opět se dal do čtení. Koza Róza to považovala za souhlas a vyšla ven s konvičkou zalit květiny za okny. Zbytek večera strávila u televize a její manžel luštil křížovky a sudoku.

V sobotu bylo opravdu krásné počasí, slunce hrálo, auto se blýskalo a koza dovářela oběd. Dívala se při tom často z okna, jestli se už vrací kozel z fotbalu domů. Kuchyní voněla bramboračka a v předšíní stál košík zeleninových dobrot a balík s dárky. Jenže kozel nikde. Vtom zazvonil telefon.

„Maminko, nelekej se, ale poranil jsem si koleno. Dali mi ho do sádry a už mě veze sanitka domů,“ bylo slyšet z telefonu.

„No, tatínku, hlavně že jsi naživu,“ vzdychla koza a prostřela k obědu.

A tak se stalo, že koza Róza ještě odpoledne upekla manželovi zelný závin, přemístila svá zavazadla do velkého batohu a vydala se na nádraží. Vlak s ní zamířil do města, kde bydlela její dcera Líza s manželem Hynkem a dvěma syny, Mojmírem a Kazimírem.

Kozel Hynek už na babičku čekal na nádraží s autem, pěkně ji přivítal a za chvíli se již všichni objímali a radovali ze setkání. Strávili spolu příjemný večer u mrkvového dortu a akátového vína, kozlíci ani trochu nezlobili a

Příběh pátý:

Jak koza Róza navštívila kozu Lízu

kalhoty od babičky jim padly jako ulité.

Ráno se všichni vydali do ZOO. Jeli nejdříve z velkého kopce tramvají číslo sedmnáct a pak autobusem číslo sto dvanáct. Vystoupili u velké brány.

V ZOO bylo plno návštěvníků. Zvířátka se všem velmi líbila, radost udělala klukům i velká porce špenátové zmrzliny. Naobědvali se v restauraci a pak se vydali k řece. V přístavu nastoupili na parník, který je svezl proti proudu zpět do města. To byl panečku výlet!

Babička Róza se navečer se všemi rozloučila a pozvala Lízinu rodinu na návštěvu, aby potěšili nemocného dědu. Pak ji nablýskaný vlak odvezl zpátky k domovu.

Kozel už se moc těšil a vypiávání nebralo konce. Koza Róza vyprávěla a přitom se na svého muže pěkně usmívala.

„Bylo to tam všechno velmi hezké, Arnošte, ale moc jsi nám tam chyběl,“ řekla a starostlivě upravila manželovi polštář pod hlavou.

Říkaneky k pohádce:

Trh

Kozí sýry, mléko kozí
teta denně na trh vozí.
Když má zboží vyprodáno,
řekne: „Přijďte zítra ráno.“

Mojmír a Kazimír

Mojmír a Kazimír
vítají babičku:
„Babí, a co to máš
v proutěném košíčku?“
„Koláč a ovoce,
dárky a cukrátky,
všechno jsem přivezla
pro svoje vnoučátka.“

Koza

Stojí koza za vraty,
okusuje akáty.
Kůzle na ni v chlívků čeká,
máma mu dá napít mléka.

Nemocný kozel

Kozel dostal velkou rýmu,
v jednom kuse kýchá.
Skoč, paňmámo, do lékárny,
špatně se mi dýchá.

Metodický zásobník básniček a říkadel

Semafor

Eva Hurdová

Semafor na křižovatce
má celý den plno práce.
Velikou moc světla mají,
řidiči je poslouchají.

Svíti, zhasnou, svítí, zhasnou,
to celý den dělají.
Svíti, zhasnou, svítí, zhasnou,
nic jiného neznají.

Řidiči hned dobře vědí,
kdy mají jet a kdy stát.
Semafor na křižovatce
poradí jim vsutku rád.

Hasiči

Eva Hurdová

Mobil zvoní: „Pomoc! Hoří!
Plameny zde zle syčí.“
A už k ohni vyrážejí
rychlí, statní hasiči.

„Běžte z cesty,“ auto houká,
u ohně jsou ve mžiku.
Hasiči jsou zkrátka parta
moc statečných chlapců.

Cestování

Eva Hurdová

Cestujeme v jenom kuse:
v autě, metrem,
v autobuse,
tramvaji i vlakem, lodi
anebo se pěšky chodí.

I na kolech jezdíme,
v letadlech se vznášíme.
Létáme výš nežli ptáci,
země se pod mraky ztrácí.

Záchranka (sanitka)

Eva Hurdová

Stal se úraz! Záchranně někdo z lidí zavolá:
„Přijďte sem hodně rychle, zde je třeba doktora.“
Pak je slyšet na ulici záchranného vozu hlas
a sanitka k nemocnici velmi rychle jede zas.

Policejní auto

Eva Hurdová

„Pozor! Spěchám! Všichni stranou!“
zní sirény houkání.
Rychlé policejní auto
po ulici uhání.

Policeisté pomáhají,
poradí a ochrání.
Spěchají! Tak všichni stranou!
Jejich auto uhání...

Říkadlo do tramvaje

Pražské děti,
ty se mají,
nasednou si
do tramvají,
jedou z Prahy
do Prahy,
mají fůru
odvahy.

*Jiří Žáček, Stanislav Duda,
Pavel Jurkovič, Zpívání za
školy*

Auto

Eva Hurdová

Nákupy s ním odvezeme,
na návštěvu zajedeme.
Na dovolenou nás sveze,
také na hrad nás zaveze.
Je to zkrátka zlatíčko,
naše auto, autíčko.

Metro

Eva Hurdová

Co to hraje v hloubi země?
Že by to byl krtků roj?
Tunel hloubí, duní temně
razicí štít, silný stroj.
O kousek dál dělníci
dokončují stanici.
Plno práce zde mají,
nové „Metro“ dělají.
Nová trasa zkrátí cestu,
pomůže hlavnímu městu.
Už se těším, až tam vjezu,
novou trasou já se svizu.

Poznámka: Trasy metra hodně kráti cestu, třeba v Praze od Muzea na Můstek jedeme chvilku. Zkuste to pěšky (tramvaje po Václavském náměstí nejezdí).

Výlet do Prahy

Eva Hurdová

Čekala nás dlouhá cesta
do Prahy, hlavního města.
Nejdříve nás vlak svezl
a do Prahy dovezl.

V Praze lidé jezdívali
auty, metrem i tramvají.
A nás vzal cesty kus
nový, pražský autobus.

Mnoho ulic jsme projeli,
krásy Prahy uviděli.
Čas návštěvy byl jen krátký,
teď nás čeká cesta zpátky.

Lod'

Eva Hurdová

Po rybníku loďka pluje
a vítr s ní pohupuje.

Po řece se děti vlníku
mohou vozit na parníku.

Lod' na moři, u sta hromů,
je velká jak deset domů.

Tramvaj

Eva Hurdová

Kluci, holky z naší školky,
všichni vždycky jásají,
když na výlet vyrážíme
pěknou, pražskou tramvají.
Po kolejkách svištíme,
do Šárky se těšíme.
Projdeme se, proběhneme,
bojovoo hru zahrájeme.
Tramvaji zpět svištíme,
na oběd se těšíme.

Poznámka: Malebné údolí Dívčí Šárky v Praze u Šáreckého potoka může být cílem výletů. Je v dosahu MHD.

Letadlo

Eva Hurdová

Daleká je cesta k cíli?
Letadlem jsi tam ve chvíli.
Pohodlně si v něm sedíš,
z velké výšky na zem hledíš.

Co je pro vlak cesta dlouhá,
letadlem je chvilka pouhá.
A i když vlak uhání,
rychlejší je létání.

*Poznámka:
Je možno obměnit druhou slůko:
Co je autem cesta dlouhá,
letadlem je chvilka pouhá.
I když auto uhání, rychlejší je létání.*

Jedna, dvě, tři, čtyři, pět,
nastoupěná, jeďu hned.

Právoděi mává,
volná je dráha.

Vykloň se z okýnka,
stojí tam maminka.

(VLÁČEK)

Na slunci i ve stínu,
vždy po stopách zločinu.
Zločinec se těžko skryje,
před autákem .....

(POLICIE)

Od nádraží k nádraží
cestující převáží.
Po kolejích jako drak
jezdí rychle jenom .....

(VLAK)

Poháněné elektřinou
po kolejích se vždy šinou.
Od června až do máje
městem jezdí .....

(TRAMVAJE)

Brázdí moře, oceány,
vozi dámy, taky pány.
Přes palubu strach svůj hoď,
vyzkoušej, jak pluje .....

(LOĎ)

Třikolka
Eva Hurdová

To ví každý kluk i holka,
že tři kola má tři.....

Kolo
Eva Hurdová

Má řídítka a dvě kola,
ke svezení už nás volá.
Do pedálů šlapeme,
a pěkně se vezeme.
Už víš, na čem jedeme? (Na kole)

Volant, svěčky, jedna páka,
rychlá jízda lidí láká.

Spojka, plyn a převodovka,
jezdí ke mně nehodovka.

Stojím peněz hromadu,
zvládnu couvat dozadu.

(AUTO)

Řidítka a řetěz krátký
na dvě kola se šlapárky?
Děti ihned po škole
jezdí řády na .....

(KOLE)

Dlouhý je,
má čtyři kola,
cestující k sobě volá,
pak je svezte cesty kus.
Víš co je to? .....

(AUTOBUS)

Křídla, trup a podvozek
– pilot máti k obloze.
Každé dítě uhaďlo?
Mám na mysli .....

(LETADLO)

Motor, volant, čtyři kola,
podvozek a střecha sborn.
Hodný kluk,
i ten, co zlobil,
oba znají .....

(AUTOMOBIL)

Auto
Eva Hurdová

Čtyři kola, volant má;
moc lidí ho řídit zná.
Co je to? (Auto)

Koloběžka
Eva Hurdová

Jestli chcete na nich jet,
je třeba se odrážet.
Nemusíme chodit pěšky,
čekají nás kolo.....

Výtvarné hry a aktivity

Úvod

Náměty a motivaci k činnostem čerpáme z nejbližšího okolí dítěte. Významným motivačním prvkem je především přímý prožitek dítěte. Formou hry a různých činností se děti zapojují do různorodých aktivit.

Naším výtvarným činnostem předcházelo několik aktivit – na počátku se jednalo o pouhé sledování dopravy a dopravních situací v okolí MŠ. Následovalo poznávání některých, pro děti známějších, dopravních značek. Zajímavým zpestřením byla návštěva pracovníka BESIPu, děti navštívily dopravní hřiště. Velkým zážitkem bylo postupné budování dopravního hřiště u MŠ (kreslení přechodů a zebr, chodníků, instalace dopravních značek a semaforů). Následně zde děti mohly aktivně využít kola, koloběžky i odražedla a vyzkoušet si své dovednosti na nově zbudovaném dopravním „minihřišti“.

Náměty pro činnosti a aktivity

1. Grafomotorické hry

- Stopa auta (koleček) – motivace: auto jezdí ve sněhu, v písku, v blátě – děti tvoří venku, např. na terase (velký balící papír – stopa vytváříme barvami tak, že kolečka plastových autíček natřeme temperovou barvou a děti jezdí po velkém archu balícího papíru libovolnými trasami).
- Stopa fixem na stírací bílou tabuli – na téma „cesty, silnice“, podpora radosti ze stopy, děti fixem jezdí libovolně po celé ploše tabulky – auto zatáčí, projíždí křižovatkou, couvá apod.
- Grafický záznam v pískovničce – dle pokynů nebo pomocí „karet úkolů“ (na kartičkách je nakresleno zadání úkolu – kresba kola, ležaté osmičky, vlnek, kolejí atd.). Děti jezdí v pískovničce malým autíčkem a vytváří stopy dle předlohy. Pískovničku lze naladit větším tlacem se zvýšenými okraji, do kterého nasypeme krupici, jemný písek.

2. Volné kresby prožitků dítěte

- Fixem na stírací bílou tabuli
- Kresba, malba různými technikami
- "Výstava na plotě", z nakreslených a namalovaných obrázků můžete udělat výstavu. Místo galerie můžete využít plot školky a všechny obrázky tam vystavit.

Výtvarná aktivita „Automobilové závody“

Tato činnost je u dětí velmi oblíbená, je téměř jisté, že úspěchu dosáhne každé dítě. Výtvarná aktivita přináší dětem „radost ze stopy“. Pro tuto činnost potřebujeme následující pomůcky:

- nízkou otevřenou krabici – velikost dna musí odpovídat formátu výkresu (vyhovující je formát A4)
- mísky s hustou barvou, např. tempera, Remakol (např. červenou, žlutou a modrou tempera)
- umělohmotné korálky, kuličky o průměru asi 1,5–2 cm
- staré časopisy s tématy motorismu
- dětské nůžky, tyčinková lepidla
- tuše, pastelky, popř. papíry

Aktivita probíhá v malých skupinách. Principem činnosti je vedení „stopy“ obarvené kuličky, která sama kreslí po výkresu uloženém na dně krabice. Kuličky, korálky jsou namočené, obarvené v misce s barvou. Na „dráhu“ je pokládá učitelka nebo líčkový kamarád. Aby kuličky kreslily – vytvářely stopu –, musí dítě jemně pohybovat krabicí (naklánět ji), přičemž si procvičuje spolupráci pravé a levé mozkové hemisféry. Až autíčko (korálek, kuličku) „dojde benzín“ – vyčerpá se barva na stopu –, vyjede druhé autíčko (korálek, kulička) obarvené jinou barvou. Po čase, kdy zaschnou barevná stopa, se dítě může rozhodnout, jestli svoji závodní dráhu doplní koláží s vystřiženými auty z časopisů (nalepi vybrané a vystřižené obrázky z časopisů), nebo si svoje závodní auta samo nakreslí, vystřihne a nalepí. Další možností je, že dítě přímo dopravní situaci dokreslí do svého výkresu se „stopou“. Dětem ponecháme více možností pro dotvoření obrázku.

TIP: Na dokreslení využijeme výraznější výtvarné materiály (tuše, fixy), pastelka je méně výrazná. Metodická poznámka: Při manipulaci s korálkem je dobré použít gumové rukavice (postačí rovněž igelitové z barev na vlasy), abychom zabránili obarvení prstů a zanesení barvy pod nehty na ruku.

Výtvarný projekt: prostorová tvorba na téma „doprava a dopravní prostředky“

Pomůcky: různé lepenkové krabice a krabičky, roličky, odřezky, barevné papíry, lepidlo Herkules, špejle, modelína, víčka PET lahví, obaly KINDER vajíček, tavná pistole, nůžky, pravítko, tužky

Popis:

Metodická poznámka: Tvořivé a výtvarné činnosti probíhaly v delším časovém horizontu.

Zahájení projektu

Vlastním aktivitám předchází sbírání, shromažďování různých materiálů – zejména krabic, lepenkových odřezků, barevných papírů apod. Do této aktivity se pokusíme zapojit také rodiče. Plán projektu je jasný – vytvoříme si naše „městečko“ i se silnicemi, železnicemi, semaforem a dopravními značkami.

Děti zkusí vytvářet z krabic různá auta. Výhodou je, pokud máme k dispozici kolečka různých velikostí z papírové lepenky. Děti si polepují krabice různých velikostí, čímž se učí obkreslovat obrysy krabic na barevné papíry, které následně vystřihnou a nalepí je na krabice.

TIP: Zkuste vymyslet různé typy dopravních prostředků, mohou vzniknout sanitní vozy, policejní vozy, autoseřáb atp. (viz foto).

Co lze vytvořit?

• Auta

Některá auta mohou mít kola nalepená (používáme zejména lepidlo Herkules). Ovšem pokud se požadavky „dětských konstruktérů“ budou zvyšovat, mohou mít některá auta kola otočná (využijeme špejle jako osy vozidel, na uchycení kol ke špejli použijeme modelínu). Auta zkusíme natírat barvou, doplníme např. o světla, majáčky (víčko z PET lahvi, obaly KINDER vajíček). Tyto doplňky upevňuje učitelka, protože na lepení je potřeba použít tavnou pistoli.

• Vlak

Ve skupince mohou děti zkusit sestavit také vlak. Opět využijeme krabice různých velikostí. Část dětí tvoří kolejnice, při vystřihování jednotlivých „pračků“ si současně procvičují střihání.

• Semafory

V další fázi činnosti vytvoříme semaforey určené jak pro automobily, tak i pro chodce.

Děti využijí opět lepenková kola, která polepí barevným papírem v barevnosti semaforů. Na semafor pro chodce nakreslíme na jednotlivé signály piktogramy chodců. Děti se při tvorbě semaforů mohou inspirovat maketami semaforů jako předlohou.

• Dopravní značky

V další fázi s dětmi promyslíme, které dopravní značky budeme potřebovat. S pomocí učitelky si děti vytvoří šablony vhodné velikosti na výrobu dopravních značek. Na pevný kartonový papír děti namalují symbol zvolených značek, jako stojany použijeme špejle upevněné ke kartonu izolepou. Základnu dopravní značky tvoří modelína.

• Stavby

Město dětí obohatí o různé stavby domů, stačí mít vhodné krabice. Děti je obalují – olepí bílým nebo barevným papírem. Na něj následně nalepí okna a dveře vystřižené z barevného papíru. Na horní část krabice přilepíme střechu vystřiženou z kartonu. Lze vytvářet také domy s rovnou střechou.

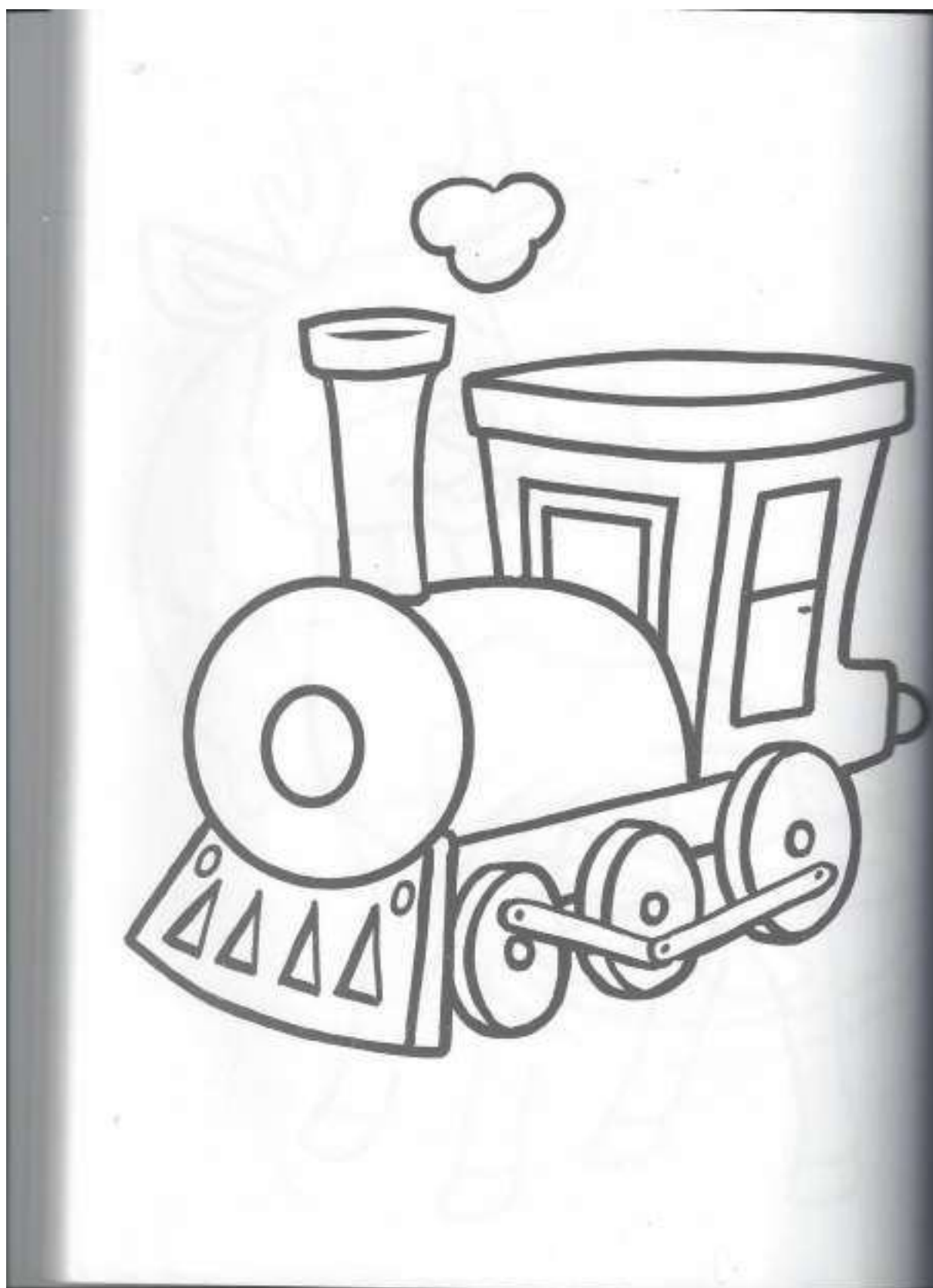
TIP: Některé dveře prostříháme, aby byly „funkční“ a bylo možno je zavírat a otevírat. Domky doplňujeme detaily dle fantazie dětí – např. balkony, terasami.

Závěr projektu

Celý tento projekt provázelo motto: „I cesta může být cíl.“ Děti si proces tvoření užily a výsledek našich tvůrčích aktivit zdobil halu mateřské školy.

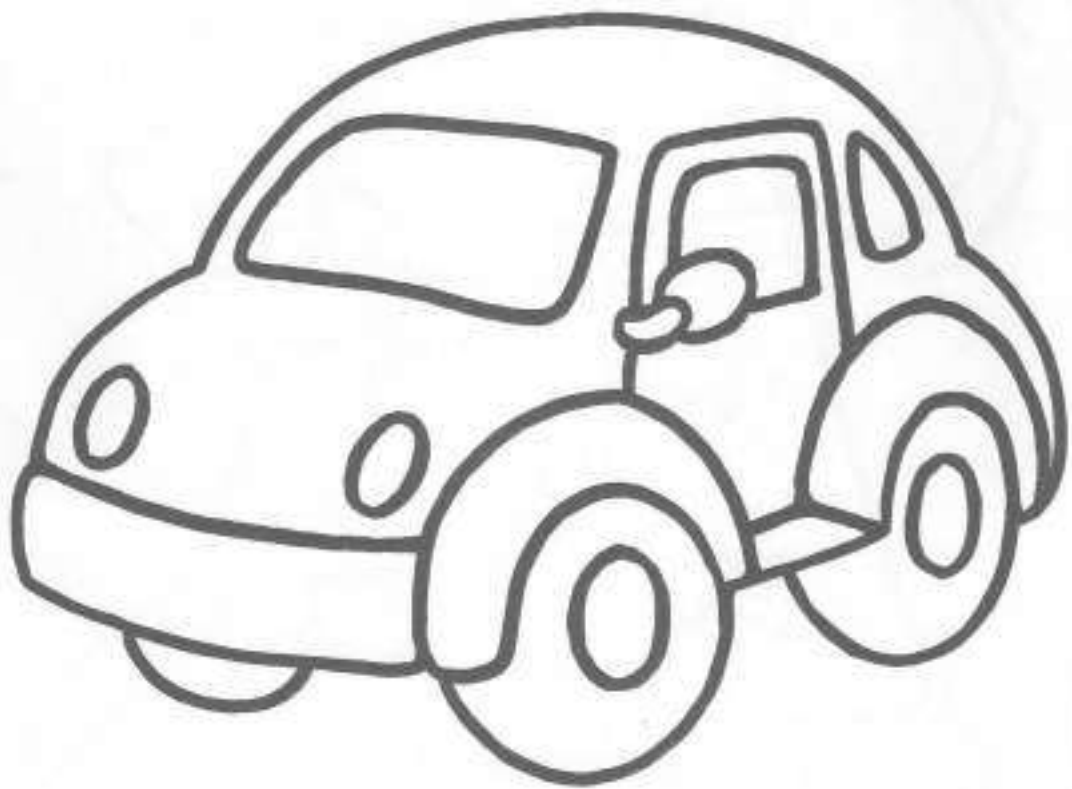

Příloha 6 – Omalovánky, pracovní a grafomotorické listy

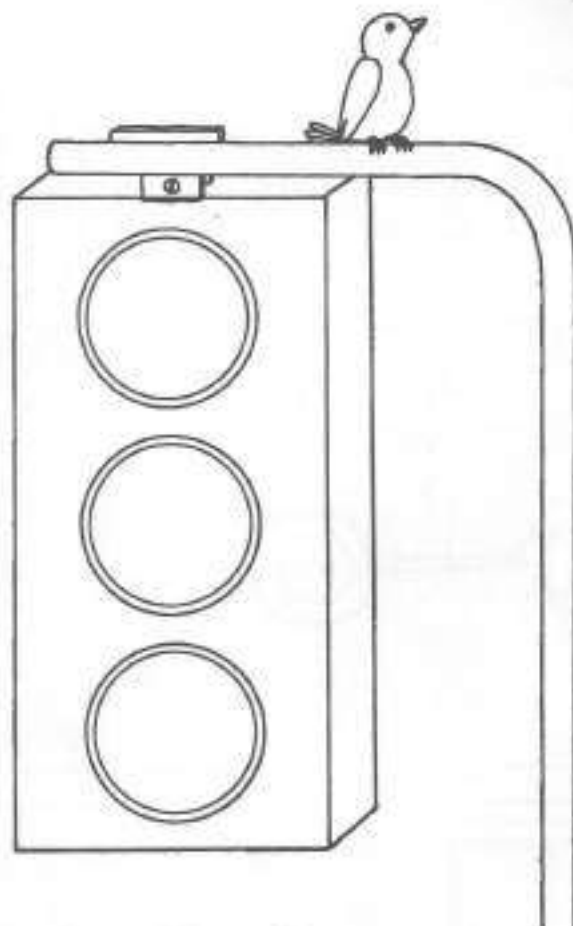

Pracovní list k pohádce: Jak koza Růža navštívila kozu Lízu

Semafor

Dokreslí barvy na semaforu.

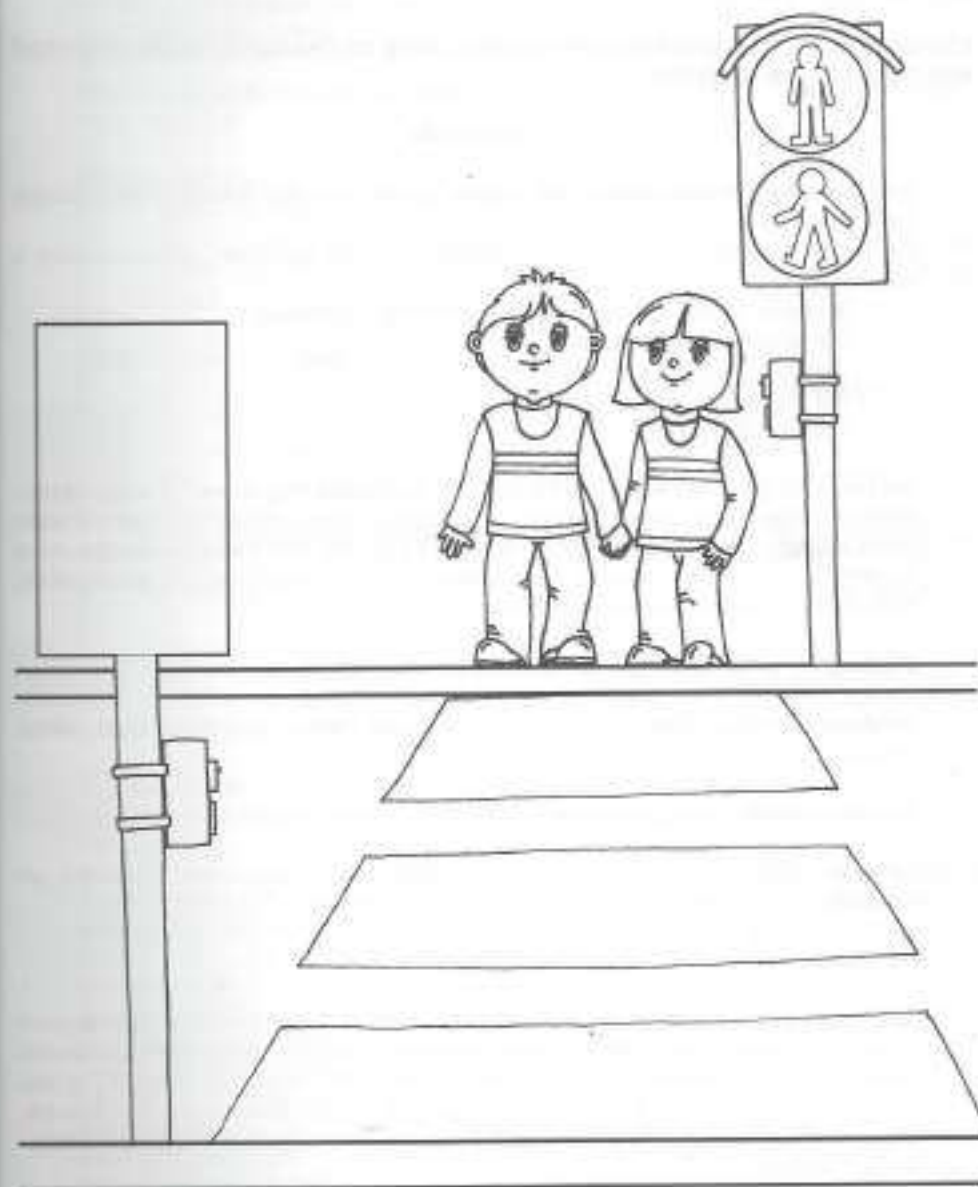
Když zasvítí červená,
pro všechny - stůj! - znamená,
Při žluté se připravíme,
na zelenou vyrazíme.
Pozor ale vždycky dáme,
zdravíčko jen jedno máme.

☐ Vzdělávací oblast 5.1 DÍTĚ A JEHO TĚLO (BIOLOGICKÁ)
Podoblast: ZDRAVÍ, BEZPEČÍ

Nakresl, jaká barva svítí na semaforu, když nesmíme přecházet vozovku.

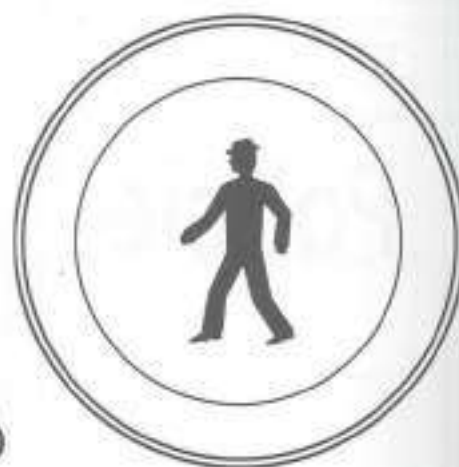
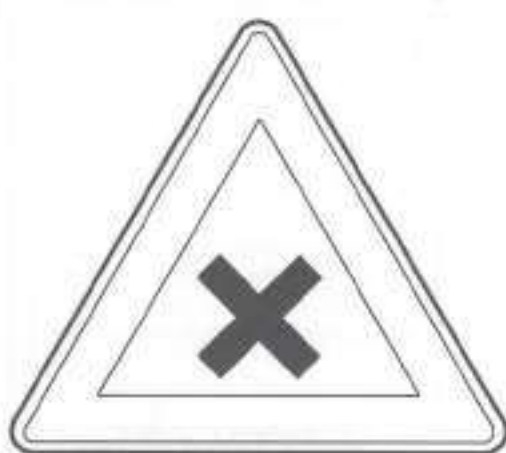
ÚKOL PRO INDIVIDUÁLNÍ ČINNOST

☐ Vzdělávací oblast: 5.2 DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA (PSYCHOLOGICKÁ)
Podoblast: ROZLIŠOVÁNÍ OBRAZNÝCH ZNAKŮ A SYMBOLŮ, GRAFICKÉ
VYJADŘOVÁNÍ

DOPRAVNÍ ZNAČKY

Poznáš, co nám značky říkájí? Vymaluj je červenou barvou.

1. Cesta do garáže

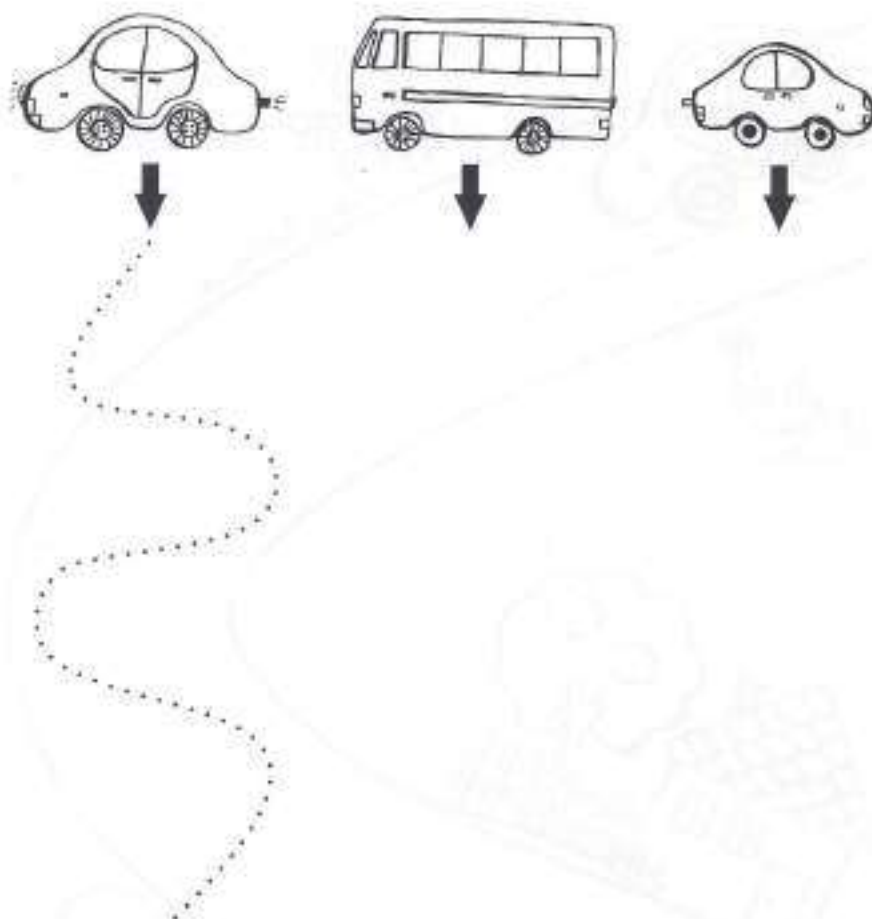
3+

BIO

PSY

Dokreslí tužkou silnici pro auta, aby dojezda do garáže. Garáže a auta vymaluj.

3. Co jezdí?

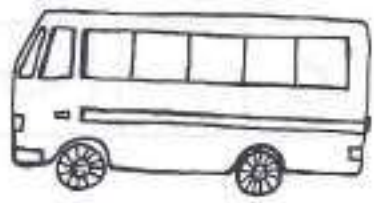
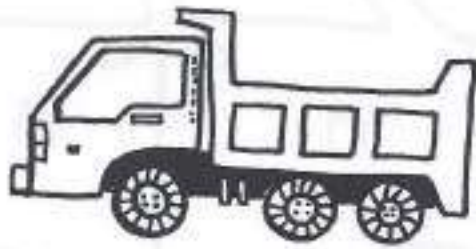
3+

BIO

PSY

000

Zakroužkuj pastelkou to, co jezdí. Dopravní prostředky vymaluj pastelkami.

9. Jiný dopravní prostředek

4+	BIO	PSY	

V každé řadě je vždy zaparkován jiný dopravní prostředek.
Najdi a pastelkami vymaluj jiný dopravní prostředek.

14. Ztracený dopravní prostředek

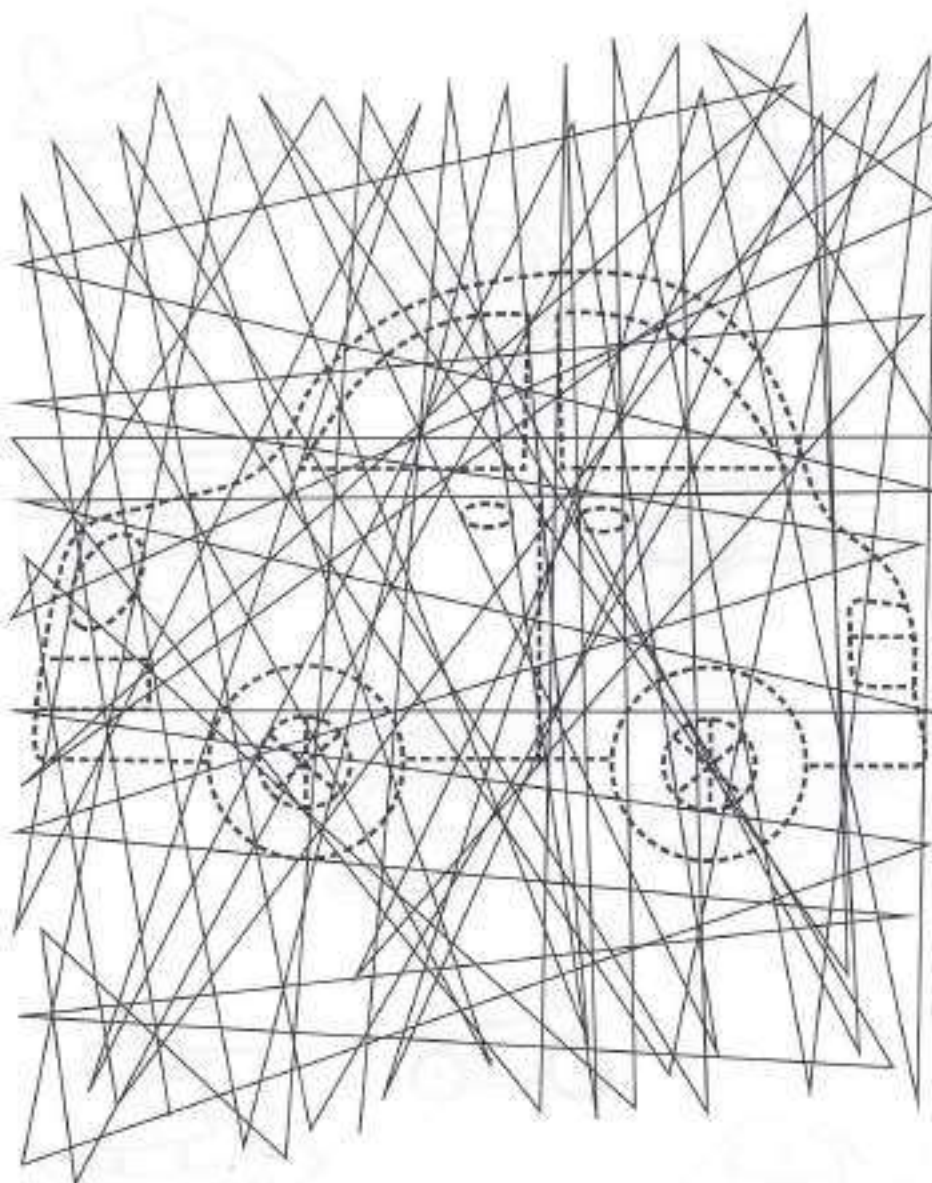
4+

BIO

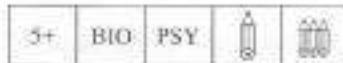
PSY

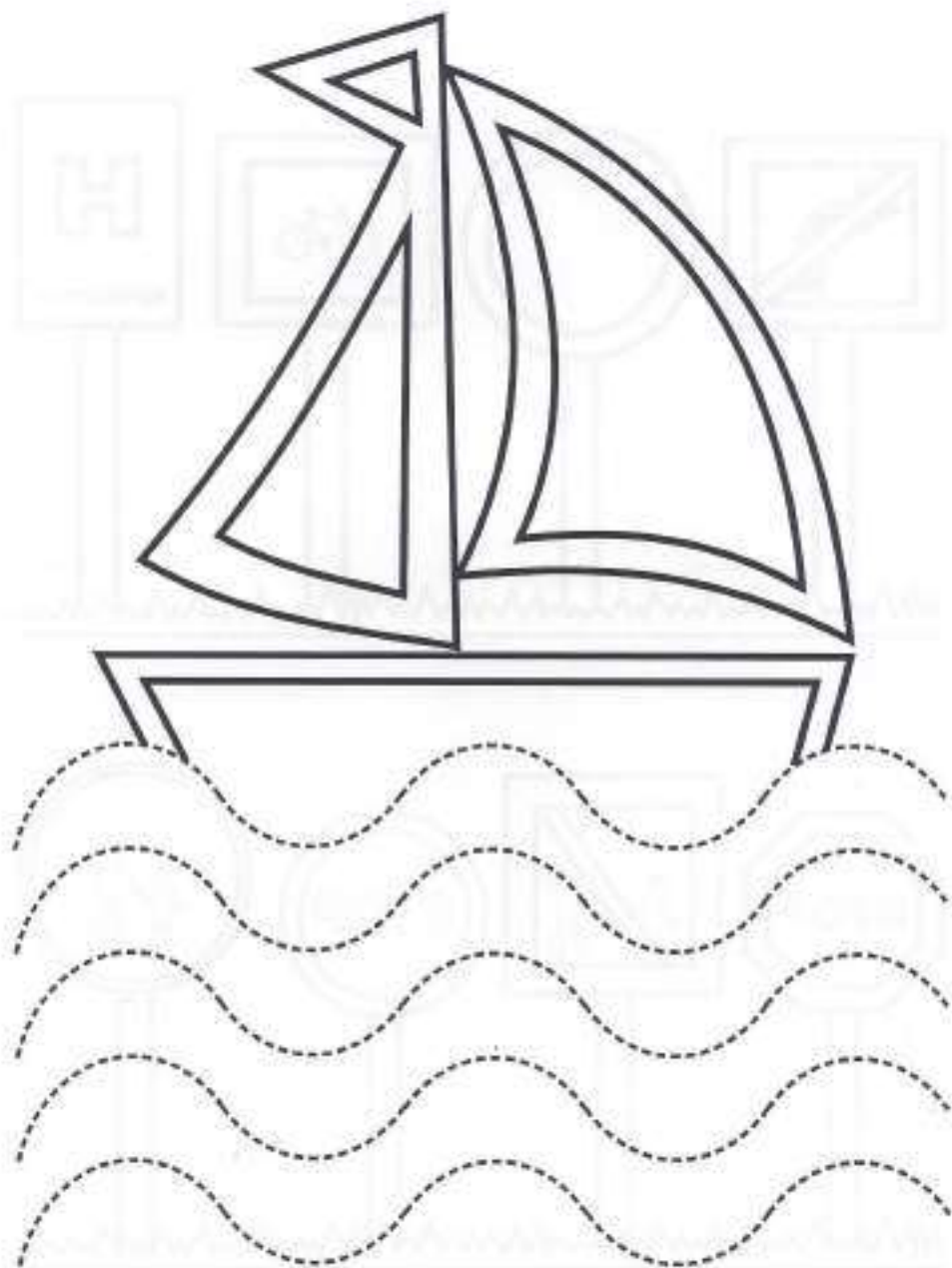
Obtátní pastelkou proužkovanou čáru. Objevený dopravní prostředek vymaluj pastelkami a pojmenuj.

38. Lodička na vodě

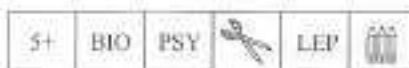

Dokresli lodičku vlny na vodě. Obrázek vymaluj pastelkami.

44. Vystřihni, sestav a nalep

Všechny díly obrázku vystřihni po naznačené čáře, sestav obrázek a nalep ho na bílý nebo modrý papír. Vzniklý obrázek můžeš vymalovat pastelkami.

